

BORNE

Verkiezingsprogramma 2022 - 2026

CDA ***BORNE***

Inleiding

Een bruisende gemeente waar wij met zijn allen mogen bijdragen aan het telkens een beetje beter en mooier maken van het Borne voor de toekomst.

Met een lokaal sociaal contract en nieuwe politiek met openheid, transparantie en een open bestuur welke richting geeft gaan we graag samen de toekomst in. De verandering die we willen, start bij de keuzes die we zelf maken. We streven naar een maatschappij waarin mensen naar elkaar omzien, respect en fatsoen vanzelfsprekend zijn en we verantwoordelijkheid nemen. Een maatschappij waar iedereen welkom is en mee kan doen. Een maatschappij waar we opvang bieden voor hen die het nodig hebben en we rekening houden met elkaar.

Voor het CDA Borne begint dit met de erkenning van maatschappelijk initiatief. Mensen, buurten, sportclubs, scholen, erken, zorginstelling, boeren en bedrijven. Iedereen levert zijn of haar unieke bijdrage aan onze gemeente. Initiatieven als ons uitstekend functionerende kringloopbedrijf, de voedselbanken en de samenwerking met de kerkelijke organisaties kunnen wij alleen maar toejuichen en dit moeten we koesteren.

Ook noabers helpen elkaar van oudsher voort. Ons noaberschap is iets vanzelfsprekends wat we willen behouden ook voor toekomstige generaties. We zorgen dat we er voor elkaar zijn, niet alleen in huis maar ook op ons land. Met raad en daad helpen we elkaar. Noabers zijn ook onze vrijwilligers. Onze gemeente draait op vrijwilligers, juist ook zij moeten op het CDA kunnen rekenen.

Dit is hét moment om lessen te trekken uit het verleden en vooruit te kijken. In ons programma beschrijven we aan de hand van onze vier uitgangspunten gerechtigheid, solidariteit, gespreide verantwoordelijkheid en rentmeesterschap onze doelen voor de komende jaren.

Wonen & Bouwen

Het bouwen van nieuwbouwwoningen en het verduurzamen van bestaande woningen is van essentieel belang voor de toekomst van Borne.

Wij verwachten van de gemeente een actievere aanpak met betrekking tot het grondbeleid.

Door de huidige woningnood is het voor veel starters vrijwel onmogelijk om een betaalbare, eigen koopwoning te vinden. Daarnaast kennen wij lange wachtlijsten voor huurwoningen. We hebben te maken met een nationale wooncrisis, dit is ook zichtbaar binnen onze gemeente.

Het CDA ziet het belang in van bouwen in alle prijssegmenten voor alle doelgroepen.

Onze ambities voor de komende jaren:

- **We zorgen dat wonen voor iedereen toegankelijk wordt en blijft, daarbij zetten we alle mogelijke en effectieve instrumenten in zoals het bouwen van tijdelijke woningen en het behouden van startersleningen;**
- **Bouwen naar behoefte en vraag, in de huursector en koopsector. Waarbij onder andere**
- **de bouw van seniorenwoningen (incl. appartementen) ook aandacht verdient zodat de doorstroming bevorderd wordt;**
- **Starten met de bouw van de vierde fase Bornsche Maten;**
- **De duurzaamheidsleningen behouden en actualiseren zodat iedereen de mogelijkheid krijgt om een bestaande woning te verduurzamen;**
- **Meer sociale huurwoningen en het verkorten van de wachtlijst, die onder andere ook voldoen aan de eisen voor woonruimte voor statushouders;**
- **We willen in alle kernen mogelijkheden om nieuwe woningen te bouwen.**

Sport

Sport brengt mensen samen, voorkomt gezondheidsproblemen, en zorgt voor ontspanning. Bovendien heeft het positieve maatschappelijke effecten, zoals het samenbrengen van mensen, het overbrengen van waarden en normen die in het dagelijks leven onmisbaar zijn, zoals teambelang en respect voor de ander.

Het CDA Borne vindt dat de drempel om te sporten zo laag mogelijk moet zijn. Dat betekent ook dat voorzieningen en accommodaties niet allemaal naar de randen van “de stad” mogen verdwijnen, maar dat voorzieningen in de wijk moeten blijven.

Naast sporten in verenigingsverband zijn er ook veel mensen die buiten aan sport doen. Dat willen we stimuleren met een buitenruimte die hiertoe uitnodigt, bijvoorbeeld met het uitzetten van hardlooproutes, goede wandelpaden en sportvoorzieningen in de wijken.

Onze ambities voor de komende jaren:

- **Binnen het (nieuwe) Wooldrik een goede synergie faciliteren met een mooie samenwerking tussen: jong, oud, sporters, schoolgangers en kinderopvang;**
- **Het opzetten van een goed functionerend Sportbedrijf;**
- **De buurtsportcoaches behouden;**
- **Het stimuleren van het bruisende verenigingsleven, sportaccommodaties en speel mogelijkheden in alle wijken.**

Onderwijs

Onderwijs en CDA zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De opvoeding van kinderen is de verantwoordelijkheid van hun ouders/ verzorgers. Naast het gezin vormt onderwijs een belangrijke bron in de opvoeding en de overdracht van waarden en normen.

Het 'motto' van het CDA is: het gezin is de hoeksteen van de samenleving. De afgelopen periode is de basis gelegd voor een fusie tussen de Jan Ligthart school en de Olthof school op nieuwbouwlocatie het Wooldrik. Ook wordt kinderopvang en BSO op deze locatie gefaciliteerd. Onderwijshuisvesting is voor het CDA Borne prioriteit bij de nieuwbouwlocatie het Wooldrik. Daarnaast conformeren wij ons aan de onderwijsplannen op de Bornsche Maten.

Onze ambities voor de komende jaren:

- **Het integraal Huisvesting Plan (IHP) in Borne handhaven en actualiseren, waarmee ook basisonderwijs in onze kerkdorpen behouden blijft;**
- **Keuzevrijheid behouden inzake de vrije schoolkeuze voor leerlingen;**
- **Voldoende aanbod kinderopvang faciliteren;**
- **Bornse ondernemers motiveren en stimuleren om stage-/ en leerplekken aan te bieden.**

Leefomgeving

Het CDA Borne pleit voor een omgeving waar jong en oud zich veilig kan voelen. In een dergelijke leefomgeving krijgt iedereen de kans zich te ontplooiën en zich optimaal te ontwikkelen.

Inwoners waarderen een prettige leefomgeving, waar we omzien naar elkaar en gezamenlijk zorgdragen voor onze omgeving, mede door een participatie project. De gemeente helpt en ondersteunt daarbij.

Naast de fysieke leefomgeving krijgt de digitale leefomgeving een steeds prominenter rol. In de digitale leefomgeving zijn vele kansen maar ook bedreigingen. Het CDA Borne wil zich inspannen om inwoners en bedrijven weerbaarder te maken tegen bedreigingen zodat ook de digitale leefomgeving optimaal benut kan worden.

Onze ambities voor de komende jaren:

- **Overlast rondom het arrestantencentrum aanpakken;**
- **Veilige routes naar alle onderwijs instrooppunten;**
- **Voldoende BOA's met bijbehorende ondersteuning;**
- **Probleemgebieden in beeld houden en overlast in Borne proactief blijven monitoren;**
- **Goede bereikbaarheid van voorzieningen;**
- **Aandacht voor het buitengebied;**
- **Vast aantal ontmoetingsplekken voor jongeren;**
- **Voorlichting voor inwoners en bedrijven betreffende digitale leefomgeving.**

Woningen & Gebouwen

Huiseigenaren met een slecht energielabel worden verplicht om hun woning (verder) te verduurzamen. In 2033 moeten alle woningen minimaal voorzien zijn van energielabel E. Om dit voor elkaar te krijgen is het isoleren van woningen van groot belang. Het CDA wil dat de gemeente haar inwoners stimuleert tot verdere verduurzaming van hun woning.

Het CDA Borne maakt zich sterk om woningisolatie voor iedereen beschikbaar te maken, juist ook voor de mensen met alléén AOW of een klein pensioen.

Onze ambities voor de komende jaren:

- **Het betaalbaar maken van energie besparingsmaatregelen zoals o.a.**

- Muur- vloer- en dakisolatie
- HR++ glas
- Warmtepompen
- Warmte uit hernieuwbare energie, zoals Zonneboilers
- Stroom uit hernieuwbare energie, zoals Zonnepanelen

Voor het bovenstaande gaat het CDA zich volledig inzetten.

Het CDA wil ook stimuleren dat de bewoners beter geïnformeerd worden over hoe zuiniger om te gaan met energie.

De verduurzaming van woningen/gebouwen gaat wijk voor wijk, in een steeds hoger tempo.

De gemeente weet welke wijk wanneer aan de beurt is. Het CDA ziet erop toe dat de bewoners intensief betrokken worden bij de plannen voor hun wijk.

Het CDA is van mening dat het de bedoeling is dat de kosten voor verduurzaming betaald kunnen worden met de opbrengst van een lagere energierekening.

Mobiliteit: schoner en slimmer verkeer

Om de geplande CO2-reductie te halen, moeten er drastische maatregelen getroffen worden. De doorstroming in Borne en de kerkdorpen nog meer verbeteren en goed worden ontsloten.

Onze ambities voor de komende jaren:

- **Meer oplaadpalen voor elektrische auto's;**
- **Stimuleren om te fietsen, door de infrastructuur in Borne zodanig in te richten dat de fiets optimaal gebruikt kan worden.**

Landbouw en landgebruik: uitstoot en opslag van CO 2 in een kringloop

Het CDA is zich er volkomen bewust van dat niet alleen boeren, tuinders en terreinbeheerders een rol in het klimaatneutraal maken van de landbouw en het landgebruik hebben, maar ook voedselverwerkers, supermarkten en natuur- en milieuorganisaties. Zij gaan aan de slag om de uitstoot van broeikasgas te verminderen en de opslag van CO 2 te vergroten. Bijvoorbeeld door een omslag naar kringlooplandbouw te maken.

Onze ambities voor de komende jaren:

- **Op lokaal niveau aan de slag gaan met onder andere bovengenoemde partijen om tot een zo goed mogelijk resultaat te komen.**
- **Bevorderen van de kringlooplandbouw**

Elektriciteit

Het CDA gaat voor duurzame stroom. De gezondheid van onze inwoners dient wel geborgd te worden.

Duurzame stroom is veel meer afhankelijk van het weer. Bij veel zon en veel wind is er veel elektriciteit. Als het windstil is en bewolkt of nacht, is er weinig stroom. Daarom zijn veel maatregelen nodig om altijd voldoende stroom te hebben, zoals opslag van duurzaam opgewekte elektriciteit en een flexibel energiesysteem. Het CDA staat open voor nieuwe (toekomstige) technieken.

Het CDA is in principe niet tegen windenergie/molens. Maar daar waar de omgeving er expliciet op tegen is het CDA er ook op tegen.

Onze ambities voor de komende jaren:

- **Omarmen van de nieuwste technieken waarbij de gezondheid van de inwoners niet geschaad worden.**

Infrastructuur

Infrastructuur en spoorse doorsnijdingen zijn toch wel de punten die de meeste bewoners bezighoudt. Een goede en veilige verkeersafwikkeling rond Borne, Hertme en Zenderen is gewoon een noodzaak.

De totaalvisie was destijds de eerste aanzet om tot de uiteindelijk gewenste situatie te komen. Mede door de inzet van het CDA-Borne is de Vloedbeltverbinding binnen handbereik gekomen. Hierdoor kunnen we Zenderen dan eindelijk ontlasten van de dagelijkse verkeersdruk en hebben we een goede ontsluiting bij calamiteiten op de A1/A35.

Zodra de Vloedbeltverbinding is gerealiseerd moet er zo spoedig mogelijk met de provincie en omwonenden over een plan van aanpak gesproken worden met betrekking tot de N743. (Hierbij moet de veiligheid van de scholen die aan de Bornse Beeklaan gevestigd zijn wel goed in ogenschouw genomen worden).

De fiets onderdoorgang in de Bornebroeksestraat en tunnel in de Oonksweg zijn projecten die de komende jaren uitgevoerd gaan worden.

Onze ambities voor de komende jaren:

- **Goede en veilige (fiets)verbindingen van de wijken naar het centrum (actieve mobiliteit);**
- **Een snelle voltooiing van de volledige fietsroute F35 op Borns grondgebied en zo snel mogelijk richting Almelo;**
- **Goede (gratis)parkeervoorziening in geheel Borne met daar bijhorende handhaving van de regels en/of parkeergelegenheid op loopafstand van het centrum;**
- **Goede en veilige begaanbare trottoirs voor voetgangers, zowel jong als oud;**
- **Blijven aandringen bij overheden op zo weinig mogelijk goederenvervoer (= gevaarlijke stoffen) over het spoor door Borne en maatregelen om de overlast voor omwonenden tot een minimum te beperken;**
- **Het stimuleren van bewustwording omtrent verkeersveiligheid;**
- **Het motorverkeer attenderen op de snelheid door het plaatsen van digitale snelheidsborden;**

Cultuur & Traditie | Recreatie & Toerisme

Toerisme en recreatie versterken elkaar en bevorderen de leefbaarheid van het platteland van ons dorp met zijn kerkdorpen. Een alerte, proactieve houding van de gemeente is essentieel om de mogelijkheden van nieuwe ontwikkelingen en trends te kunnen benutten voor versterking van het toerisme en de recreatie als groeisector. Zo blijven wij een aantrekkelijke gemeente met goede perspectieven op dit gebied. Daarbij is en blijft het van belang dat landbouw, natuurbeheer en recreatie met elkaar in harmonie blijven.

Een bindende factor voor de samenleving in Borne, Hertme en Zenderen vormen Cultuur en Traditie. Cultureel erfgoed betreft ons gezamenlijke verleden, ons samenleven en onze eigenheid. Het is van grote waarde voor onze samenleving in de gemeente Borne. Ons erfgoed bestaat uit een materieel en een immaterieel deel, als Oud Borne, Passiespelen, Palmpasenoftocht, Pinksterbruidjes, carbid schieten, etc. Deze vier onderdelen van onze samenleving overlappen elkaar met als uitdaging voor onze gemeente om de synergie hiertussen te versterken.

Onze ambities voor de komende jaren:

- **Een integraal beleidsplan voor Cultuur, Traditie, Recreatie & Toerisme;**
- **Behoud van cultureel erfgoed en folklore;**
- **Verenigingen enthousiasmeren voor cultureel erfgoed en folklore;**
- **Iedereen moet toegang krijgen tot culturele vorming, kunst en cultuur;**
- **Het op een passende wijze versterken en stimuleren en de toeristische attractiviteit;**
- **Het aanbod van evenementen en culturele activiteiten te vergroten;**
- **Het integreren van de recreatieve informatievoorziening;**
- **Bouwen**

Agrarisch & Buitengebied

Het CDA koestert zijn agrarische sector en is trots op het aanwezige platteland. Agrariërs zijn van groot belang voor onze maatschappij. Niet alleen door de producten die zij produceren maar ook door het beheer van ons prachtige buitengebied. De sector heeft in het verleden en vandaag de dag aangetoond dat zij in staat is te innoveren en nieuwe ontwikkelingen te realiseren. In de huidige tijd pakken steeds meer agrariërs nevenactiviteiten op en is er aandacht voor de doorontwikkelingen van hun ondernemingen. Voor het CDA staat dan ook voorop: “Geen gemeente Borne zonder boeren!”

Onze ambities voor de komende jaren:

- **Dat de bewoner, beheerder en gebruiker van het platteland en buitengebied rondom Borne centraal staan in de hiervoor bestaande plannen;**
- **In overleg blijven met de sector over natuurbeheer;**
- **Samenwerken met en doorontwikkeling van de agrarische sector om een**
- **vitaal en kwalitatief goed buitengebied te behouden waar ruimte is voor innovatie en andere initiatieven.**

Werk & Economie

De gemeente Borne is voor veel bedrijven en winkels een prima plek om te ondernemen. Bedrijven, horeca en winkels zijn voor de gemeente Borne van vitaal belang voor de werkgelegenheid.

Er zijn sterk gewortelde (familie-) bedrijven gevestigd die zich thuis voelen in onze gemeente en 2 uitstekend bereikbare bedrijventerreinen De Veldkamp en De Molenkamp, naast een mooi en aantrekkelijk winkelbestand die, door onze centrale ligging, een grote aantrekkingskracht hebben.

We hebben hiermee sterke argumenten in handen om nieuwe bedrijven en winkels aan te trekken maar ook zeker om deze voor onze gemeente Borne, maar ook voor haar kerkdorpen Zenderen en Hertme, te behouden.

Wij zien nieuwe bedrijven keuzes maken om zich in Borne te komen vestigen en daar, in nieuwe sectoren, hun kansen te pakken en zich te ontwikkelen.

Dit biedt kansen om met de bestaande bedrijven en sectoren om samen te werken en die kansen moeten worden gepakt. Hierop moeten we ons de komende periode richten.

We zijn ons er terdege van bewust dat wij als gemeente een forensengemeente zijn door onze goede infrastructuur.

Wonen en werken in ondernemend Borne is een troef die we in handen hebben en waar we aan moeten blijven werken om dit te optimaliseren.

Als lokale overheid is het belangrijk om goede banden met onze ondernemers te onderhouden om te weten wat zij nodig hebben en om duurzaam te kunnen groeien. Het vraagt ook lef om in te spelen op de behoeften die er zijn en de kansen die voorbijkomen.

Onze ambities voor de komende jaren:

- **Het op peil houden en verbeteren van ons mooie centrum, de bedrijventerreinen en de infrastructuur;**
- **Investeren in een goede digitale infrastructuur waar we ons mee kunnen onderscheiden en bedrijven, horeca, winkels;**
- **Dat de gemeente Borne als kartrekker een Bornse Economische Toekomstvisie voor de komende 15 jaren gaat opstellen samen met alle ondernemers en betrokkenen met als doel behoudt en verbeteren van ondernemersklimaat;**
- **Onderzoek of er subsidies beschikbaar kunnen worden gesteld die leegstand moeten tegengaan.;**
- **In gesprek blijven en samen blijven werken met de 14 Twentse gemeenten om de regionale belangen te waarborgen en te versterken.**

Zorg & Welzijn

Het bevorderen van het welzijn en welbevinden van de inwoners uit de gemeente Borne is het ultieme doel van het CDA. Daarvoor is het essentieel dat de inwoners uit onze gemeente een samenleving vormen waarin iedereen kan meedoen als onderdeel van een nieuw sociaal contract. Omzien naar elkaar is daarin het sleutelwoord. We doen dat samen als gemeentebestuur en inwoners, samen maakt sterker door samen op te trekken met elkaar, inclusief verenigingen en maatschappelijke organisaties.

Onze ambities voor de komende jaren:

- **Iedereen doet/telt mee in onze gemeente, niemand valt tussen wal en schip middels zorg die haalbaar en betaalbaar is;**
- **Eén netwerkorganisatie van zorg onder regie van de gemeente waarin alle verenigingen en maatschappelijke organisaties onderdeel zijn om een effectieve vroeg signalering en maximale inzet van algemene voorzieningen te realiseren;'**
- **Eén laagdrempelig integraal loket voor alle (zorg)vragen waar de inwoner ook daadwerkelijk geholpen wordt;**
- **Heldere zorgplannen, opgesteld in overleg met cliënt en zorgverlener, die op kosten en kwaliteit van uitvoering worden getoetst;**
- **Het participeren van jongeren en ouderen in de samenleving stimuleren middels sport en cultuur;**
- **Buddy-hulpverlening op basis van gelijkwaardigheid stimuleren en faciliteren met Mantelzorg als maatschappelijk goud;**
- **Een lokaal Gezondheidscentrum in de Bornsche Maten;**
- **Ontmoetingsplekken voor jongeren realiseren en probleemjongeren proactief benaderen om escalatie van drugsgebruik, afwijkend gedrag, etc. te voorkomen;**
- **Extra aandacht voor het bestrijden van langdurige effecten van Corona voor jong en oud zoals eenzaamheid, chronische vermoeidheid, etc.**

Het ultieme doel en uitgangspunt van het CDA is het bewerkstelligen van die zorg die het welzijn van individuele inwoners vergroot.

Gemeente Financiën

Vrij recent heeft de gemeente enkele belangrijke beslissingen genomen om te investeren in de Bornse samenleving. Hierbij wordt o.a. bedoeld op:

- * De scholen op de Bornse Maten;
- * Sportpark 't Wooldrik met een nieuwe basisschool;
- * Het huis van Borne;
- * Aanleg van de tunnels in de Bornerbroeksestraat en Oonksweg en
- * Aandeel in de financiering van de nieuwe Vloedbeltverbinding.

Voorgaande investeringen zijn degelijk afgewogen en financieel verantwoord. Het behoud van voorzieningen in een groeigemeente als Borne is essentieel.

Onze ambities voor de komende jaren:

- **Degelijk en solide financieel beleid voeren;**
- **Gematigde ontwikkeling van de OZB-opbrengst (inflatie volgend);**
- **Bij grote investeringen in de Bornse samenleving kan beargumenteerd van voorgaande worden afgeweken.**